

กระบวนการก่อนการพิจารณาคดี : ศึกษาปัญหาเปรียบเทียบ
กรณีการนำกระบวนการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มาใช้

นางสาววัลภา ละอองสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ 2538

ISBN 974-632-175-7

ลิขสิทธิ์ของ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1675๑14X

Pre-trial Proceedings : Comparative Analysis on Problems
of The Importation of Common Law Principles

Miss Wanlapa La-ongsuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

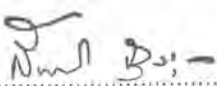
1995

ISBN 974-632-175-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการก่อนการพิจารณาคดี : ศึกษาปัญหาเปรียบเทียบกรณี
การนำกระบวนการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มาใช้
โดย นางสาววัลภา ละอองสุวรรณ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรธา วัฒนะชีวะกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรธา วัฒนะชีวะกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์เข็มชัย ชูติวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สมนึก ชัยเดชสุริยะ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วัลภา ละอองสุวรรณ : กระบวนการก่อนการพิจารณาคดี : ศึกษาปัญหาเปรียบเทียบ กรณีการนำกระบวนการของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มาใช้ (PRE-TRIAL PROCEEDINGS : COMPARATIVE ANALYSIS ON PROBLEMS OF THE IMPORTATION OF COMMON LAW PRINCIPLES) อ. ที่ปรึกษา ผศ. มุรธา วัฒนะชีวะกุล, อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย, 129 หน้า. ISBN 974-632-175-7

เนื่องจากได้มีการแก้ไขบทบัญญัติว่าด้วยการขึ้นฟ้องสถานและการอ้างพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทย โดยนำหลักการของกระบวนการก่อนการพิจารณาในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มาใช้แต่เพียงบางส่วน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลไทยเกิดความคล่องตัว รวดเร็ว และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยลง แต่เมื่อพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2535 มีผลใช้บังคับ กฎหมายดังกล่าวกลับได้รับการวิพากษ์จากผู้สันตติกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องในหลาย ฝ่าย โดยเฉพาะทนายความ ชอภกร่องของกฎหมายที่ถูกวิจารณ์อย่างมากคือ เป็นการเพิ่มภาระให้แก่คู่ความ และระยะเวลาการดำเนินการซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษากระบวนการก่อนการพิจารณาในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์เน้นที่กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ โดยมุ่งศึกษาในแนวเปรียบเทียบและการนำมาปรับใช้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทยให้เกิดประโยชน์ เช่นเดียวกับประเทศต้นแบบ

จากการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่า เวลาที่เหมาะสมคือกลไกสำคัญในการนำกระบวนการก่อนการพิจารณาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทนายความและคู่ความควรได้รับเวลาและโอกาสอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการก่อนการพิจารณาได้อย่างเป็นแบบแผน และเต็มรูปแบบ นอกจากนั้นจะต้องเน้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะศาล ทนายความ หรือคู่ความเอง เล็งเห็น และยอมรับประโยชน์และความจำเป็นในการนำกระบวนการก่อนการพิจารณามาใช้แก้ไขปัญหาคความล่าช้า และลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการตามปกติ

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *Walpa L.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Murtha*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *Prapet*

C370726 : MAJOR LAW

KEY WORD: PRE-TRIAL PROCEEDINGS / COMPARATIVE / COMMON LAW

WANLAPA LA-ONGSUWAN : PRE-TRIAL PROCEEDINGS : COMPARATIVE ANALYSIS
ON PROBLEMS OF THE IMPORTATION OF COMMON LAW PRINCIPLES. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. MURATA WATANASHEEVAKUL, JUDGE PORNPETCH
VICHITCHOLCHAI. 129 pp. ISBN 974-632-175-7

Whereas, the provisions concerning settlement of the issues and production of evidence under Thai Civil Procedure have been amended by partial reference of the principles of pre-trial proceedings prevailing in common law system. The purpose of such amendments is to facilitate Thai Civil Procedure in order that it could be proceeded flexibly, economically and possibly with less costs. However, when Civil Procedure Code (Amendment) Act (No. 13), B.E. 2535 became effective, it has been criticized by scholars and various parties concerned, particularly practising lawyers. Such criticism emphasized that the Act has caused additional burden to the parties in dispute and time prescribed therein is not realistic.

This thesis has the prominent objectives to study various aspects of pre-trial proceedings recently applicable in common-law countries, particularly in the United States of America and United Kingdom, and to further explore same in comparative views aiming that the proper application could be attained for Thai Civil Procedure.

In this comprehensive research, the writer's view reveals that time is an essential mechanism in application of pre-trial concept at the maximum benefit. Lawyers and their clients should be granted realistic time and chance enabling them to undertake pre-trial proceedings systematically and in full exposure thereof. Moreover, it is necessary that all parties concerned, such as judges, lawyers or the parties in dispute be oriented to benefits and necessities from applying pre-trial proceedings to solve the problem of time consumption and to reduce costs and expenses incurred in the normal procedure.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิสิต.....*Wan Lalaprasit*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Murata Watanashevaku*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....*Murata Watanashevaku*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะวีระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้สละเวลาในการให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นและความรู้ในทางกฎหมาย อันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ. ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ท่านอาจารย์เข็มชัย ชูติวงศ์ ท่านอาจารย์สมนึก ชัยเดชสุริยะ ที่ได้สละเวลาในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี และคุณวาลี กลางถิ่น , คุณสมจิตร แซ่เตียว ที่ได้กรุณาสละเวลาช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มาโดยตลอดจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะมีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษาอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบเป็น กตเวทิตาแด่บิดา-มารดา ญาติ มิตร และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้เขียน ด้วยความเคารพยิ่ง

นางสาววัลภา ละอองสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ขอบเขตการศึกษา.....	4
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 ประวัติและวิวัฒนาการของกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี	
ประวัติและวิวัฒนาการของกระบวนการก่อนการพิจารณาคดีในประเทศ	
คอมมอนลอว์	
1. ประเทศอังกฤษ.....	7
2. ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	10
ประวัติและวิวัฒนาการของกระบวนการก่อนการพิจารณาคดีในประเทศไทย	
1. ยุคก่อนมีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.....	12
2. ยุคประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. 2478.....	15
3 กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศ	
คอมมอนลอว์	

กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีตามกฎหมายอังกฤษ (Interlocutory Proceeding)	19
1. หลักกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี.....	20
1.1 การสืบเสาะและเปิดเผยข้อเท็จจริง (Discovery).....	20
1.1.1 การเปิดเผยและตรวจสอบเอกสารต่างๆ (Discovery and Inspection of Documents).....	20
(1) การเปิดเผยเอกสารโดยไม่มีคำสั่ง (Discovery Without Order)	20
(2) การเปิดเผยเอกสารโดยคำสั่ง (Discovery By Order .).....	22
(3) ข้อยกเว้นในการเปิดเผยเอกสาร.....	23
(4) สิทธิในการเรียกร้องให้บุคคลภายนอกเปิดเผยเอกสาร.....	23
1.1.2 การตรวจสอบทรัพย์สิน (Inspection of Property).....	25
1.2 การสอบถามข้อเท็จจริงจากคู่ความฝ่ายตรงข้าม (Interrogatories)	25
1.3 การวางข้อกำหนดในการดำเนินการ (Summons for Directions)	26
1.4 คำสั่งเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดคดี (Summary for Judgment).....	27
กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา (Pretrial Proceedings)	29
1. หลักกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี.....	29
1.1 การสืบเสาะและค้นพบข้อเท็จจริง (Discovery).....	29
1.1.1 ข้อจำกัดของการสืบเสาะและค้นพบข้อเท็จจริง.....	32
1.1.2 บันทึกคำพยานนอกศาล (Depositions).....	34
1.1.3 การสอบถามข้อเท็จจริงจากคู่ความฝ่ายตรงข้าม (Interrogatories)	36
1.1.4 การแสดงเอกสารและวัตถุพยาน (Production of Documents and Things).....	37
1.1.5 การตรวจสภาพร่างกายและจิตใจ (Physical and Mental Examinations).....	38
1.1.6 การขอให้คู่ความอีกฝ่ายยอมรับข้อเท็จจริง (Request for Admissions).....	39
1.1.7 การประชุมเกี่ยวกับการสืบเสาะและค้นพบข้อเท็จจริง (Discovery Conference).....	40
1.1.8 บทกำหนดโทษ (Sanctions).....	41

1.1.9	ข้อเสียของการสืบเสาะและค้นพบข้อเท็จจริง (Discovery Abuse).....	42
1.1.10	ทางแก้.....	44
1.2.	การประชุมร่วมก่อนการพิจารณาคดี (Pretrial Conference).....	45
1.2.1	กระบวนการพิจารณาในวันประชุมร่วมก่อนการพิจารณาคดี.....	47
1.2.2	ผลของการที่คู่ความไม่มาศาลในวันประชุมร่วมก่อนการพิจารณา	49
1.2.3	วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการประชุมร่วมก่อนการพิจารณาคดี	50
1.3.	การสิ้นสุดของคดีโดยไม่ต้องมีการพิจารณา (Disposition the case without trial)	50
1.3.1	คำร้องให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้น (Motion for Judgment on the Pleadings).....	51
1.3.2	คำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี (Motion for Summary Judgment)	51

4 กระบวนการก่อนการพิจารณาคดีตามกฎหมายไทย

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี

1.	การชี้สองสถาน.....	54
2.	กระบวนการพิจารณาก่อนวันชี้สองสถาน.....	56
2.1	คู่ความยื่นบัญชีระบุพยาน.....	56
2.2	การยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม.....	57
2.3	การยื่นสำเนาเอกสารต่อศาล.....	59
2.4	การขอให้คู่ความยอมรับข้อเท็จจริง.....	59
2.5	คู่ความยื่นคำแถลงเสนอประเด็นข้อพิพาท.....	61
3.	กระบวนการพิจารณาในวันชี้สองสถาน.....	61
	ปัญหาของการนำกระบวนการก่อนการพิจารณาตามกฎหมายคอมมอนลอว์ มาใช้ในกฎหมายไทย	63
1.	การกำหนดประเด็นข้อพิพาท.....	64
2.	การนำเสนอพยานหลักฐาน.....	64
3.	การตรวจสอบเอกสารและการยอมรับข้อเท็จจริง.....	65
4.	บทบาทและอำนาจของศาล.....	65
5.	บทบาทและหน้าที่ของทนายความ.....	66

6.	ระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537.....	67
	หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่.....) พ.ศ..... (แก้ไขการชี้สองสถานและระยะเวลาในการยื่นบัญชีระงับพยาน).....	69
	-หลักการ.....	69
	-เหตุผล.....	69
	-สาระสำคัญของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ.....	70
	-ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ.....	72
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
	- บทสรุป.....	74
	- ข้อเสนอแนะ.....	76
	รายการอ้างอิง.....	74
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. ระเบียบศาลแพ่งว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2537.....	92
	ภาคผนวก ข. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่.....) พ.ศ. (แก้ไขการชี้สองสถานและระยะเวลาในการยื่นบัญชีระงับพยาน)	97
	ภาคผนวก ค. Federal Rules of Civil Procedure for The United States District Courts.....	105
	ประวัติผู้เขียน.....	129